

Oslo kommune
Byrådsavdeling for miljø og samferdsel

Østfold fylkeskommune
Postboks 220
1702 SARPSBORG

Dato: 07.11.2014

Deres ref:

Vår ref (saksnr):

Saksbeh:

Arkivkode:

201005729-92

Lise Jørstad, 23461256

551

OSLO KOMMUNES HØRINGSUTTALELSE - VANNFORVALTNINGSPLAN FOR VANNREGION GLOMMA

Jeg viser til høringsbrev av 26.06.2014.

I henhold til bystyrets vedtak av 30.05.2001 sak 218 og byrådets vedtak av 03.07.2001 sak 1360 er byråd for miljø og samferdsel delegert myndighet til å avgi høringsuttalelse på kommunens vegne.

På vegne av Oslo kommune ønsker jeg å avgi følgende høringsuttalelse:

Spørsmål 1 fra høringsbrevet: Er forslaget tydelig på hovedutfordringer i vannregionen?

Forvaltningsplanen og tiltaksprogrammet beskriver utfyllende hva som utsetter vannmiljøet i vannregionen for størst påvirkning og hvilke utfordringer som er knyttet til disse påvirkningene. Videre er prosessene med utarbeidelsen av grunnlagsdokumentene og hvordan disse skal benyttes videre i vannforvaltningen grundig presentert. Begge dokumentene oppleves som godt skrevet med mye nyttig informasjon, men de kunne med fordel vært komprimert noe. Det er viktig at det påpekes behov for mer kunnskap om miljøgifter og problemkartlegging, spesielt kombinert med befolkningsøkning og høy utbyggingstakt.

Spørsmål 2 fra høringsbrevet: Er miljømålene tydelige, med fokus på unntak og utsettelse?

Tiltaksprogrammets kap. 4.1.1. «Forventet miljømåloppnåelse» og tabell 4-2 gir en bra oppsummering, og kunne med fordel vært løftet fram tidligere i dokumentet og kort oppsummert i sammendraget. Det er viktig at denne informasjonen kvalitetssikres, slik at figurene gir et riktig bilde av situasjonen.

For Vannområde Oslo er tiltaksprogrammets tabell 4-2 og forvaltningsplanens tabell 6-1 feil, og bør korrigeres som følger:

- Forventes å nå GØT eller bedre innen 2021: 17
- Søker om utsatt frist for måloppnåelse: 26

- Sum: 43

Tabell 6-1 i forvaltningsplanen viser at 27 vannforekomster (rettes til 26) i Vannområde Oslo har søkt om utsatt frist for måloppnåelse. I teksten bør det vises til vedlegg 5 der det er angitt hvilken årsak som er oppgitt for å søke utsettelse, samt at det bør forklares nærmere at det er planlagt tiltak i de fleste av disse vannforekomstene. Slik det nå er skrevet, kan det tolkes som om Vannområde Oslo søker om utsettelse uten å ha planlagt tiltak i de 26 vannforekomstene frem mot 2021, noe som ikke stemmer. Det kunne i denne sammenheng også påpekes at byer med høy befolkningsvekst har store utfordringer med å nå miljømålene, også innen 2027.

På side 27 i forvaltningsplanen står det at kun 18 % av kystvannforekomstene har god økologisk tilstand (GØT) eller bedre. På side 28 står det at hele 90 % av kystvannforekomstene er i risiko for ikke å nå miljømålet. Er det slik og forstå at 8 % av de som har GØT eller bedre likevel er i risiko?

Spørsmål 3 fra høringsbrevet: Er forvaltningsplan og tiltaksprogram et godt grunnlag til å foreta prioriteringer?

Dokumentene peker på grunnleggende og vesentlige forhold og gir en god oppsummering, men forvaltningsplanen ligger på et nivå som gjør at det blir vanskelig å trekke dette ned på prioriteringer som må gjøres i vannområdene. Dokumentene kan bli et verktøy for de som skal gjøre helhetsvurderingene på vannregionnivå, men det er vanskelig å se hva som nå er prioritert på regionalt nivå. Inntrykket er at det er sektormyndighetene og kommunene selv som skal prioritere, men de vil da sannsynligvis forholde seg til de lokale tiltaksanalysene.

Det er viktig å gjennomføre grundig kartlegging av vannkvaliteten for å sikre en riktig prioritering av tiltakene. I Vann-Nett må grenseverdier for flere parametere og for alle vanntyper legges inn, slik at man ikke gjennomfører tiltak basert på feil informasjonsgrunnlag.

Tabell 6-1 i tiltaksprogrammet viser kun oversikt over problemkartleggingen som skal gjennomføres i vannområdene, men ikke oversikten over den tiltaksrettede overvåkingen. Oslo har lange tidsserier på en rekke parametere og trenger derfor ikke så mye problemkartlegging, men i dokumentene fremstår det nå som om det ikke gjennomføres noe overvåking i Vannområde Oslo. Det kan i tillegg være hensiktsmessig å vise basisovervåkingen, for å belyse statens bidrag i den totale overvåkingen.

Fagrådet for vann- og avløpsteknisk samarbeid i Indre Oslofjord (Fagrådet) er uteglemt både i de lokale tiltaksanalysene, den regionale forvaltningsplanen og overvåkingen av kystvannforekomstene. Fagrådet står for både overvåking, problemkartlegging og tiltaksgjennomføring på vegne av kommunene rundt Indre Oslofjord.

Prioriteringsrekkefølge av tiltak er også svært viktig, og som et eksempel kan vi nevne Ren Oslofjordprosjektet, landets hittil største opprydding av forurenset sjøbunn. Store deler av fjordbunnen er fremdeles forurenset, men før det settes i gang nye tiltak i fjorden, er det et sterkt behov for å sikre at ytterligere tilførsel av forurensning fra byen reduseres eller stanses.

I arbeidet med tiltakstabellene og prioriteringsrekkefølgen, har det vist seg å være vanskelig å fremskaffe kost/effekt-vurderinger. Det er anslått at 30 % av tiltakene vil koste om lag 3,9

milliarder kroner. Videre er det beregnet at totalkostnaden vil bli om lag 12 milliarder. Vi mener det blir feil å anta at de resterende 70 % av tiltakene vil ha liknende kostnadsnivåer. Erfaringer viser at kostand per kg redusert fosfor øker etter hvert som man retter opp mindre utslipp, fordi man søker å rette opp de største utslippene først. Kostnadene for ny teknologi er på det nåværende tidspunkt ikke tilgjengelig, og er ofte kostnadsdrivende i startfasen. I stedet for å anslå en totalkostnad for alle tiltakene, bør man heller kun vise til usikkerhetene, slik som det allerede er forklart både i forvaltningsplan og tiltaksprogram. I tiltaksbiblioteket som Direktoratgruppen har fremskaffet, er kostnadstallene veldig usikre. Det bør arbeides med å oppdatere og utvikle dette biblioteket, slik at det kan være til nytte for kommunene og vannområdene fremover. Her kan kommunene og sektormyndighetene utfordres i større grad til å bidra med erfaringstall både på kostnader og effekter.

I vedlegg 2 i forvaltningsplanen er det listet opp regionale planer med relevans for forvaltningen av vannressursene, der alle fylkene unntatt Oslo er listet opp. De kommunale planene i Oslo erstatter fylkesplanene og bør inkluderes i dokumentet.

Spørsmål 4 fra høringsbrevet: Er forvaltningsplan og tiltaksprogram tydelig på hvordan dokumentene vil bli brukt?

Dokumentene retter fokus på hvilke påvirkningstyper som skal prioriteres og som det skal settes inn tiltak mot fremover, men planen sier lite om hvordan prioriteringene skal gjennomføres på regionalt nivå. Det er lagt opp til at den enkelte sektormyndighet prioriterer innen egen sektor. Planen blir dermed mer en sammenstilling av alle de lokale tiltaksanalysene, og ikke så mye et styrende dokument for hele regionen.

I sammendraget til forvaltningsplanen står det: *«I sektormyndighetenes saksbehandling vil det bli foretatt ytterligere avklaringer og konkrete vurderinger av fordeler og ulemper ved de enkelte tiltak før endelig beslutning om tiltaksgjennomføring blir tatt.»* Også i kapittel 4.2 i tiltaksprogrammet gjentas det flere ganger i prioriteringene knyttet til de ulike tiltakene at *«alle tiltak i denne gruppen bør vurderes av sektormyndighetene mot 2018.»* Dersom sektormyndighetene skal kunne vurdere de foreslåtte tiltakene frem mot 2018, kan man som ytterste konsekvens komme i en situasjon der sektormyndighetene vurderer det dit hen at det ikke er kostnadseffektivt, teknologisk mulig eller fordelaktig å iverksette noen av tiltakene. Kapittel 3 i tiltaksprogrammet innledes ved at det pekes på at sektormyndighetene må ta høyde for forvaltningsplanen og vannforskriften i sine prioriteringer og budsjetter. Det pekes også på at det mangler økonomiske og juridiske virkemidler for oppfølging av tiltak. Hvilke konsekvenser vil det få dersom noen sektorer ikke gjennomfører tiltak, og hvordan sikrer man at de statlige aktørene bidrar?

Innholdet i det øvrige planverket i regionen bør utdypes med tanke på hvilken innvirkning de har på vannforvaltningen i regionen. Da vil man også bedre se sammenhengen mellom miljømålene og de øvrige samfunnsmålene.

Spørsmål 5 fra høringsbrevet: Er koblingen mellom miljømål og samfunns mål godt ivaretatt?

Vi ser ikke at koblingen mellom miljømål samfunns mål er beskrevet i dokumentene. Det er utfordrende å kostnadsberegne tiltak, og dertil vurdere miljøeffekt opp mot kostnad.

Vannområde Oslo har sammen med Fylkesmannen i Oslo og Akershus samt Miljødirektoratet, fått en konsulent til å se på hvordan man skal fastsette miljømål i byvassdragene, der man også belyste kostnadseffektivitet og samfunnsnyttene i de foreslåtte tiltakene. Dette viste seg å være svært vanskelig.

Med hilsen

Guri Melby
byråd

Godkjent og ekspedert elektronisk